

PROF. DR. REFİK BAŞ'IN ÖZGEÇMİŞİ VE BİLİMSEL ESERLERİ

Prof. Dr. Torul MOL¹⁾

Kısa Özet

Prof. Dr. Refik BAŞ, 1929 yılında Edirne'de doğmuş, 1947 yılında Edirne Lisesini, 1951 yılında İ.Ü. Orman Fakültesini bitirmiş, 1963 yılında Ormancılık İlimleri Doktoru, 1970 yılında Doçent ve 1982 yılında da Profesör olmuştur.

Prof. Dr. Refik BAŞ 23.09.1988-01.03.1996 tarihleri arasında Orman Entomolojisi ve Koruma Anabilim Dalı Başkanlığı yapmış olup, 07.06.1996 tarihinde emekli olmuştur.

1. PROF. DR. REFİK BAŞ'IN ÖZGEÇMİŞİ

1929 yılında Edirne'de doğmuş olan Refik BAŞ, ilk ve orta öğrenimini aynı şehirde yapmış ve 1947 yılında Edirne Erkek Lisesi'nden bitirme "Pekiyi" olgunluk "İyi" derece ile mezun olmuştur. Aynı yıl Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Orman Fakültesine girmiş ve bu fakülteyi 1951 yılı haziran döneminde "İyi" derece ile bitirerek Orman Yüksek Mühendisi ünvanını almıştır. Bundan sonra Vize Orman İşletme Müdürlüğü emrinde 3 ay süre ile çalışmış ve Ekim 1951'de askere gitmiştir. 1 yıl süren askerlik hizmetini bitirdikten sonra 6.5 yıl süre ile Demirköy Orman İşletme Müdürlüğü'nde görev yapmış ve açılan asistanlık sınavını kazanarak 13.02.1959 tarihinde İ.Ü. Orman Fakültesi Orman Entomolojisi ve Koruma Kürsüsünde Asistan olarak görev başlamıştır.

1962 yılı ocak ayında "Türkiye'de Orman Yangınları Problemi ve Bazı Klimatik Faktörlerin Yangınlara Etkileri Üzerine Araştırmalar" konulu Doktora tezinin "Pekiyi" derece ile kabulünü takiben "Ormancılık İlimleri Doktoru" ünvanını almıştır.

1964-1965 öğretim yılında, Avusturya Milli Eğitim Bakanlığı Bursiyeri olarak 9 ay süre ile Viyana Toprak Kültürleri Yüksek Okulu Orman Entomolojisi ve Orman Koruması Enstitüsünde ders ve uygulamaları izlemiş, arazi ekskürsyonlarına ve laboratuvar çalışmalarına katılmış ve bu arada sahası ile ilgili incelemeler yapmıştır.

¹⁾ İ.Ü. Orman Fakültesi Orman Entomolojisi ve Koruma Anabilim Dalı

1966-1967 öğretim yılında Alexander von Humboldt Vakfının bursunu kazanarak 10 ay süre ile Almanya-Göttingen Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Zoolojisi Enstitüsünde, Orman Entomolojisi ve Koruması alanında çalışmış ve bu sırada beraberinde götürdüğü Doçentlik tezi ile ilgili böceklerin teşhisini yapmış, literatürünü incelemiştir.

Dr. Refik Baş, 1964 yılında başladığı "Türkiye'de Orman Ağaçlarında Zarar Yapan Zar Kanatlılar (Hymenoptera) Üzerine Araştırmalar" konulu Doçentlik çalışmasını tamamlayarak 1970 yılı Mart ayında İ.Ü. Orman Fakültesine sunmuştur. Tüzük uyarınca gerekli sınavları başarı ile geçtikten sonra 06.11.1970 tarihinde Orman Entomolojisi ve Koruma Anabilim Dalında "Üniversite Doçenti" ünvan ve yetkisini kazanmış ve 03.02.1971 tarihinde de İ.Ü. Orman Fakültesi, Orman Entomolojisi ve Koruma Kürsüsüne Eylemli Doçent olarak atanmıştır.

01.10.1975 - 30.09.1976 tarihleri arasında 1 yıl süre ile 1750 sayılı Üniversiteler Yasası'nın 40. Maddesi uyarınca İngiltere'ye gitmiş ve Londra'daki British Museum (Natural History)'da sahası ile ilgili inceleme ve araştırmalarda bulunmuştur.

Orman Entomolojisi ve Koruma Anabilim Dalında görevini sürdürmekte iken Eylemli Doçent olduğu 1971 yılından bu yana Orman Entomolojisi ile Orman Koruması ve 1981-1982 öğretim yılında da Orman Zoolojisi derslerini nöbetleşe vermiş ve bunlarla ilgili uygulama, seminer ve diploma çalışmalarını başarı ile yürütmüştür. Ayrıca 5 yıl süre ile aynı şekilde Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümündeki Orman Entomolojisi ve Orman Koruması ile Orman Sanayi Mühendisliği bölümündeki Hayvansal Odun Zararlıları derslerini vermiş, uygulamalarını yaptırmış ve diploma tezlerini değerlendirmiştir.

Doç. Dr. Refik BAŞ, 1982 yılında hazırlamış olduğu "Türkiye İçin Yeni Bir Bitki Zararlısı *Hyphantria cunea* (Drury) Lepidoptera, Arctiidae" konulu Profesörlük tezi ile "Profesörlük Ünvanını" hak etmiş, fakat kadro olmadığından dolayı 23.09.1988 tarihine kadar "Doçent" kadrosunda Profesör olarak çalışmıştır. 23.09.1988 tarihinden itibaren hem Profesörlük kadrosuna, hem de İ.Ü. Orman Fakültesi Orman Entomolojisi ve Koruma Anabilim Dalı Başkanlığına atanmıştır. Prof. Dr. Refik BAŞ'ın birinci yabancı dili Almanca, ikincisi İngilizcedir.

Hocamız Prof. Dr. Refik BAŞ evli olup Erkan ve Ercan adlı iki oğlu vardır. Ömrünün 45 yılı yakın bir bölümünü Ormancılığın eğitim ve öğretimine adanmış olan değerli hocamız Prof. Dr. Refik BAŞ'ın bundan sonraki yaşamını sağlık ve mutluluk içinde geçirmesini diler, kendisine şükran ve saygılarımızı sunarız.

2. PROF. DR. REFİK BAŞ'IN YAYINLARI

2.1 Kitaplar

Türkiye'de Orman Yangınları Problemi ve Bazı Klimatik Faktörlerin Yangınlara Etkileri Üzerine Araştırmalar.

Tarım Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü Yayınlarından, Sıra No. 421, Seri No.20, Dizerkonca Matbaası, İstanbul, 1965. IV+97 s. (Doktora tezi).

Türkiye'de Orman Ağaçlarında Zarar Yapan Zar Kanatlılar (Hymenoptera) Üzerine Araştırmalar.

T.C. Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü Yayınlarından, Sıra No. 570, Seri No.23, Ongun Kardeşler Matbaası, Ankara, 1973, VII+169 s. (Doçentlik tezi).

Marmara Bölgesinde 1971-1972 Kış Soğuklarının Hızlı Gelişen Ekzotik Orman Ağacı Türlerine Etkileri Üzerine Araştırmalar.

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Yayınlarından No. 294, TOAG Seri No. 52, Ankara 1975. XIV+96 s. (Ortak çalışma).

Türkiye'de Kıl Keçi ve Orman İlişkileri.
Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Yayınlarından No.383, TOAG Seri No. 7, Ankara 1978, XIV+87 s. (Ortak çalışma).

2.2 Makaleler

A) Orjinal Araştırmalar

Türkiye'de Orman Yangınları Problemi ve Klimatik Faktörlerin Yangınlara Etkileri Üzerine Araştırmalar.

İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt XV, Sayı 2, s. 97-138, 1965 (Doktora tezi özeti).

Türkiye İçin Yeni Bir Bitki Zararlısı *Hyphantria cunea* (Drury) (Lepidoptera, Arctiidae).
Ein Für Die Türki Neuer Pflanzenschädling *Hyphantria cunea* (Drury) (Lepidoptera, Arctiidae).
İstanbul 1982 (Profesörlük tezi).

Tortrix viridana (L.) (Lep., Tortricidae)'nın Marmara Bölgesi Ormanlarındaki Biyolojisi ve Doğal Düşmanları.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 30, Sayı 2, s. 49-71, 1980.

Türkiye İçin Yeni Bir Kızılbaş Zararlısı *Eriocampa ovata* (L.) (Hym., Tenthredinidae).
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 31, Sayı 2, s. 179-183, 1981 (Ortak çalışma).

Kayın Zararlısı *Phyllaphis fagi* (L.) (Homoptera, Callaphididae).
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 31, Sayı 2, s. 179-183, 1981 (Ortak çalışma).

Hava Hatı Tesislerinin Süratle Projelendirilmesinde Kullanılan Deneme Halatı Metodu.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt XXII, Sayı 1, 1971. S. 1-22 (Ortak çalışma).

Türkiye Ormanlarında Zarar Yapan Scolytus Türleri. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, A 40(2):34-53, 1990. (Ortak çalışma).

B) Bilimsel İncelemelere Ait Makaleler ve Raporlar

Phloesinus armatus Reitter ve *Phloesinus bicolor* Brull'un sürgün tahrifatı.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt X, Sayı 1, s. 82-84, 1960.

Türkiye'de *Melanophila degastigma* (= *picta* pall.) ve *Gypsonoma (Semasia) dealbana* el. (= *incarnana* Hw.).
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt XI, Sayı 1, s. 115-121, 1961.

Orman Entomolojisinin Gelişmesi.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt XV, Sayı 1, s. 124-141, 1965.

Son Beşbin Yıl İçerisinde Anadolu'da Orman Durumu.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt XVIII, Sayı 2, s. 211-234, 1968.

Türkiye'de Orman Yangınlarının Nedenleri, Zararları ve Yangınlara Karşı Alınacak Bazı Önlemler.
İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 27, Sayı 2, s. 52-73, 1977.

Orman Kaynaklarımızdan Optimal Faydalanma ile ilgili Orman Koruması Sorunları. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt XXII, Sayı 1, s. 176-184, 1972.

Marmara Bölgesinde 1971-1972 Kış Soğuklarının Hızlı Gelişen Önemli Bazı Ekzotik Orman Ağacı Türlerine Etkileri. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu IV. Bilim Kongresi Tebliğleri, TÜBİTAK Yayın No. 240, s. 1-6, 1973 (Ortak çalışma).

Türkiye'de Ormanların Korunmasının Dünü ve Bugünü. Doğumunun 100. Yılında ATATÜRK'e Armağan, İ.Ü.Orman Fakültesi, İstanbul, 1981. s.9-16.

Yangına Neden Olan Yanıcı Madde Sorunu ve Yanıcı Maddenin Azaltılması. Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü, Orman Koruma ve Yangınla Mücadele Dairesi Başkanlığı, Yayın No. 29, Seri No.672, s.176-179 (Ortak çalışma).

Orman Yangınlarının Seyri ve Yayılma Şekilleri. (Ortak çalışma). İbid, p.171-175.

Yangında Çalışan Mükelleflerin Güvenliklerinin Sağlanması Eğitimi.(Ortak çalışma). İbid, p.255-260.

Türkiye'de Orman Yangınlarına İlişkin Yasal Tedbirler. (Ortak çalışma). İbid, p.353-358.

Zararlı Böceklerle Biyolojik Savaşta Araştırmanın Önemi. (Ortak çalışma). Tarım Orman Köyişleri Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü Orman Koruma ve Yangınla Mücadele Dairesi Başkanlığı, Yayın No. 670, Seri No.27, s.38-41.

Kırmızı Orman Karıncası (*Formica rufa* L.)'nın Biyolojik Özellikleri ve Doğal Dengenin Korunmasındaki Rolü. (Ortak çalışma). İbid, p. 144-155.

Yangın Söndürüldükten Sonra Yapılacak İşler. (Ortak çalışma). Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü, Orman Koruma ve Yangınla Mücadele Dairesi Başkanlığı, Yayın No.29, Seri No.671, s.222-227.

Orman Yangınlarını Söndürmede Yasal Düzenlemeler ve Yeterlilikleri. (Ortak çalışma). İbid, p. 233-236.

Orman Yangınlarında Yasal Düzenlemelerin Uygulanması. (Ortak çalışma). T.C. Orman Bakanlığı, 1.Ormancılık Şurası, Ankara, Cilt 3, Seri No. 13, Yayın No.6, s.36-42.

Türkiye Ormanlarında Zarar Yapan Önemli Lymantriidae (Lep.) Türleri. İ.Ü.Orman Fakültesi Dergisi, B 40(2): 37-45, 1990. (Ortak çalışma).

3. PROF. DR. REFİK BAŞ TARAFINDAN YÖNETİLEN DOKTORA ÇALIŞMALARI

1- Selçuk İnaç (1987-1995)
Antalya-Düzlerçamı, Adana-Pozantı ve Kayseri-Yahyalı Ormanlarında Doğal Olarak Yaşayan Yaban Keçisini Koruma ve Üretme Olanakları Üzerine Araştırmalar.

2- Nuri Uslu (1991-1995)
Ankara Orman Bölge Müdürlüğü Fidanlıklarındaki Biyotik ve Abiyotik Zararlılar.

4. PROF. DR. REFİK BAŞ'IN KATILDIĞI ULUSLARARASI VE ULUSAL KONGRE, SEMPOZYUM, SEMİNER VE TOPLANTILAR

1. 17-26 Şubat 1971 tarihinde Tel-aviv'de "İnsektisitler ve Yan Etkileri" II. Uluslararası Kongresi.

2. 10-14 Ocak 1972 tarihinde Ankara'da Türkiye Orman Mühendisliği IV. Teknik Kongresi.

3. 6-11 Mart 1972 tarihinde Ankara'da Orman Bakanlığında "Orman Kaynaklarından Optimal Faydalanma" konulu seminer.

4. 5-8 Kasım 1973 tarihinde Ankara'da, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nun IV. Bilim Kongresi.

5. 9-14 Ekim 1978 tarihinde Ankara'da, I. Ormancılık Yüksek Danışma Kurulu Toplantısı, Orman Koruma-Orman Mülkiyeti ve Kadastro Uzmanlık Kurulunda Danışman.

6. 4-6 Kasım 1981 tarihinde, İstanbul-Orman Fakültesi "Atatürk Türkiye'sinde Ormancılığın Kaydettiği Gelişme" konulu seminer.

7. 4-8 Mayıs 1987 tarihinde Muğla-Marmaris'te "Türkiye Ormanlarını Yangından Koruma" konulu seminer.

8. 29 Mart-2 Nisan 1989 tarihinde Antalya-İncekum'da "Orman Yangınlarıyla Savaş" konulu seminer.

9. 15-18 Nisan 1996 tarihinde İstanbul Orman Bölge Müdürlüğünde "Orman Yangınlarının Önlenmesi ve Mücadelesi" konulu seminer (Oturma Başkanlığı yapmıştır).

5. PROF. DR. REFİK BAŞ'IN ÜYESİ BULUNDUĞU KURULUŞLAR

1. Türkiye Ormancılık Derneği
2. T.M.M.O.B.Orman Mühendisleri Odası
3. Uluslararası Ormancılık Araştırma Kurumları Birliği "IUFRO"
4. Türkiye Bitki Koruma Derneği
5. Türkiye'deki Humboldt Bursiyerleri Derneği

ACADEMICAL ACTIVITIES OF PROF. DR. REFİK BAŞ

Prof. Dr. Torul MOL

Abstract

Prof. Dr. Refik Baş was born in Edirne, in 1929. He finished the Lycee of Edirne in 1947, and Faculty of Forestry the University of Istanbul in 1951. He became Doctor of Forestry Sciences in 1963, Docent in 1970 and Professor in 1982.

He was the chief of the Forest Entomology and Protection Department between 23.9.1988-01.03.1996. He has retired on 07.06.1996.

SUMMARY

Refik BAŞ was born in Edirne in 1929. He finished his primary and secondary education in the same city in 1947. He graduated his high education in 1951 and became a Forest Engineer. He worked at Vize Forest Enterprise for three months, then went to the military service in October 1951. One year later he completed his military service. He started to work at Demirköy Forest Enterprise for six and a half years, then passed an exam and started to study in the Faculty of Forestry, University of Istanbul in 13.02.1959.

He completed his doctorate thesis named "The Forest Fire Problems in Turkey and the Influences of some Climatic Factors upon the Fires" with the excellent degree in January 1962 and was awarded with the title of "Doctor of Forestry Sciences". Though a scholarship from the Ministry of Education, Austria, he went to the Forest Entomology and Protection Insitute of Wien High School of Soil Cultures between the years of 1964-1965 for 9 months.

He also won the Alexander von Humboldt scholarship and studied at the Faculty of Forestry , Entomology and Protection Institute, University of Göttingen, Germany in the years of 1966-1967.

Dr. Refik BAŞ finished his investigations about the "Some Hymenoptera Species Harmfull on the Forest Trees in Turkey" on 06.11.1970 and was awarded with the Docent title.

He studied on his field at the British Museum (Natural History) between the dates of 01.10.1975 - 30.09.1976.

The Forest Entomology and Forest Protection lectures between 1971-1996 and the Forest Zoology lecture between 1981-1982 were given by him. Refik Baş also gave the same lectures and the lecture of "The Harmful Animals of the Woods for five years at the Faculty of Forestry, Blacksea Technical University".

Doç. Dr. Refik BAŞ prepared his Professorship thesis named "A New Harmful Insect for the plants *Hyphantria cunea* (Drury) Lepidoptera, Arctidae" and became Professor in 1982. He was the Head of the Forest Entomology and Protection Department between 1988-1996.

His first academic language is German and the second one is English.

Prof. Dr. Refik BAŞ was the author of number of books and articles which were given at the end of his life story.